

misel

orkasid silma koloriitsed maalingud, MAANUS MASING

dusi teatud teemade käsitlemisel,” selgitas ta.

Kallas usub, et kuigi probleeme on, leiavad need lahendused ning lõpptulemus selle all ei kannata.

Muinsuskaitseameti kommunikatsioonijuhi **Mari Rebase** kinnitusele kogutakse vastutavate pädevate isikute põhjendused ja viiakse läbi vestlused: “Kui need on olemas, saame otsustada edasised sammud.”

Laevafirma ehitab bussijaama kõrvale majutuskoha

Laevaehitusettevõtte Luksusjaht AS rajab Kuressaare kesklinna Pihtla tee 2c kinnistule kümne külaliskorteriga majutushoone.

“Oleme tähele pannud, et päris paljud inimesed soovivad rentida endale suvepuhkuse ajaks või seoses tööga korterit, kus nad saavad ise süüa valmistada ja mugavalt ööbida,” ütles Luksusjaht AS-i esindaja **Artur Alpstål**. “Meie idee on rajada üks hoone, mis kesken- dub külaliskorterite üürimisele.”

Asukoht metodisti kiriku ja bussijaama naabruses jääb kesklinna piirsesse. “Kui me vaatame kaarti ja kinnistute pakkumisi, siis ega kesklinna lähedal väga palju vaba maad ei ole,” märkis Alpstål.

Alpståli sõnul pole Pihtla tee külaliskorterid laevaehitajale esimene kinnisvaraarendus. “Oleme kinnisvara natukene ka mujal arendanud ja nüüd otsustasime väikese kinnisvaraprojekti Saaremaal teha.”

Kui asi laabub plaanipäraselt, peaks uus hoone valmima järgmiseks suveks.

Ain Lember

HOONE projekteeris Hannes Koppel Asum Arhitektid OÜ ja selle ehitab ehitusettevõtte Spetsiaalne OÜ.

Valjala kaevamistel on leitud 15 luustikku

Valjala kirikuaia kaablitrassi liitumispunkti asukohta läbiuuriv arheoloogide rühm **Martin Malve** juhtimisel oli kolmapäeva pärastlõunaks leidnud viisteist luustikku. Malve arvas, et enne loodusliku aluspinnani jõudmist leitakse veel vähemalt üks kiht maetuid.

Lisaks esimesel päeval paljastunud rootsiaegsele kaksikmatusele oli neist läbi kaevatud nooremad matused, millele olid hauapanusena kaasa pandud juba Vene dengad 1730-ndatest aastatest.

Need luustikud on kõige paremini säilinud. Kõrvuti on neli luustikku, millest üks on umbes nelja-viieaastase lapse oma. “Seda näitab hilisem vana DNA analüüs, kas see võiks olla ühe perekonna hauaplats,” ütles Malve.

Vööst saadik väljapuhastatud täiskasvanud mehe alake-

KUIGI KAEVANDI ÜLE ON SEATUD TELK, on arheoloogidel ilmaga vedanud, vihma pole palju olnud. Kaevamised loodavad nad lõpule viia selle nädala lõpuks.

MAANUS MASING

haluustik kaevandi servas jääb seekord maa sisse. “Kui me

hakkaksime kaevandit laiendada – siit on näha järgmise

luustiku osa –, päädiks asi sellega, et me kaevaksime üles kogu kalmistuaia,” viitas ta kaevandiserva kaduvatele luudele.

Lusika ja harjaga kaevatakse luude vahel selleks, et saada aru erinevate matuste asetusest. Malve osutas luustiku rinnale ristipandud käte asendile. See kõik on oluline. Luustike juures on näha kirstunaelad ja isegi osaliselt säilinud lauaseravad.

“Surnukeha laguneb enne kui kirst. Siin on näha, et luudel on olnud ruumi liikuda. Maetu parem reieluu on keeranud ennast teistpidi. Kirsuta mattes seda juhtuda ei oleks saanud,” osutas spetsialist detailidele, mida oskamatu silm muidu ei märkaks.

Luu-uurija meenutas, et teisel pool kirikuaeda ringristmiku rajamisel tuli 2010. aastal välja tõenäoliselt 13. sajandi

alguse kolju, millel oli näha jälgi koljuoperatsioonist ehk trepanatsioonist, mis on seni maani vanim jälg koljuoperatsioonist Eestis.

Münste on surnutele kaasa pandud läbi aegade. “Kas lihtsalt selleks, et teispoolsuses läheb samuti raha vaja või paadimehel või siis endale koha ostmiseks, kõik variandid on võimalikud,” oletas Malve.

Leitud on ka üksikuid loomaluud, mis võib viidata haudadel mälestussöömise kombele. Irdleidudena on haudade vahelt täitepinnasest tulnud 12.–13. sajandi münste, osa neist ripatsitena, mis pärinevad ülemahtmisega lõhutatud haudadest. Samuti keskaja alguse vaskõrmus ja pliist pitsatsõrmus 16. sajandi teisest poolest. Lisaks on leitud ligi kümme noakatket.

Tõnu Veldre

Saarte Koostöökogu kuulutab välja LEADERi projektitaotluste vastuvõtu!

3.-13. november 2025 toimub miniprojektide vastuvõtmine meetmesse 5 (sotsiaalmeede)

Toetatakse tegevusi vanemaealiste (55+) ja erivajadustega inimeste (vanuses 16+) sotsiaalseks kaasamiseks ning omastehooldajate toetamiseks ja väärtustamiseks.

Meetme rakendamise eesmärk on luua kogukonna- ja võrgustikupõhiseid lahendusi tagamaks meetme sihtrühmadele kogukonna märkamise ja tugi, aitamaks neil jääda aktiivseteks kogukonna ja ühiskonna liikmeteks.

Miniprojekti esitajaks võivad olla:

- kolmanda sektori organisatsioonid (MTÜ, SA);
- kohalikud omavalitsused;
- kohalik LEADER-tegevusrühm Saarte Koostöökogu (üldkoosoleku) otsuse alusel.

Ühe miniprojekti maksumus: 1500 – 6029 eurot, toetuse määr kuni 100%.
Taotlusvooru eelarve: 66 319 eurot

Miniprojekte hindab hindamiskomisjon ning moodustab taotlustest paremusjärjestuse, mis on miniprojekti tegevuste heakskiitmise aluseks.

Täpsem info meetmest Saarte Koostöökogu kodulehel: <https://skk.ee/sotsiaalmeede-1>, nõustamiseks võta ühendust info@skk.ee või tel 5331 6737 (Hanna).

Meetme infopäev veebis toimub 16. oktoobril kell 16.00–17.00. Jälgi infot www.skk.ee.

Müüa **KÕDUSÕNNIKUT**
ja sõelumata **MULDA**

Täpsem info 5366 2978

Kuressaare Päevakeskuses on avatud PÄEVAHOIU TEENUS
mälu probleemidega eakatele.

Päevahoid pakub turvalist keskkonda ja erinevaid tegevusi, mis aitavad säilitada eaka vaimset ja füüsilist heaolu. Päevahoius toimetavad erinevad huviringid, mis toetavad väärikat vananemist ja aitavad kaasa füüsilise ja vaimse aktiivsuse säilimisele. Päevahoid on avatud E-R 09-17.

Lisainfot teenuse kohta saab aadressil:
kaidi.saarkoppel@saare.ee või tel 5300 4653.

Saare Ehituspuit

Lugupeetud ehitaja! Saare Ehituspuit müüb:

- Sise- ja välisvoodrilaudu
- Põrandalaudu
- Vineere ja puitplaatide
- Liimpuitkilpe
- Ehituslikku saematerjali

Asume aadressil:
Ringtee 12, Kuressaare
Avatud:
E-R 8-17; L 10-14
Tel 453 8709; mob 5340 0245
www.ehituspuit.ee